

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Scutelnic Cătălin și a părții vătămate Eșanu Gheorghe, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Varaniță Veaceslav Vasile, născut la 14 august 1978, originar din s.Cărpineni, r-nul Hîncești, domiciliat în s.Minjir, r-nul Hîncești.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 28.07.2014 - 27.04.2015,
2. Instanța de apel: 02.06.2015 - 20.11.2015,
3. Instanța de recurs: 09.02.2016 - 16.03.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 27 aprilie 2015, Varaniță Veaceslav a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvîrșită de inculpat.

2. De către organul de urmărire penală, Varaniță Veaceslav a fost învinuit de faptul că, în perioada cuprinsă între luna noiembrie 2012 și martie 2013, data și ora exactă nefiind stabilită, în satul Mingir, r-nul Hîncești, acționînd intenționat cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a sustras pe ascuns din livada ce îi aparține lui Eșanu Gheorghe 359 puieți de pomi de specia pere, la prețul de 26 lei per unitate, în sumă totală de 9 334 lei, cauzîndu-i părții vătămate o daună în proporții considerabile.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia ca fiind ilegală și pronunțarea în privința inculpatului a unei hotărîri de condamnare, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care V.Varaniță să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit.d) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

În argumentarea soluției, procurorul a invocat că:

- sentința de achitare este ilegală și neîntemeiată, deoarece vinovăția inculpatului este probată pe deplin prin probe pertinente, concludente și legal administrate în cadrul procesului penal și cercetării judecătorești;

- instanța a pus la baza sentinței de achitare declarațiile inculpatului V.Varaniță și a martorului I.Varaniță, și a apreciat critic declarațiile martorului acuzării V.Varaniță, din motiv că este în relații ostile cu inculpatul, neținînd cont că și martorul

I.Varaniță este persoană interesată în cauză, deoarece este soția inculpatului și urmau a fi apreciate critic;

- instanța de judecată nu a dat nici o apreciere declarațiilor părții vătămate, pe care acuzarea le consideră veridice și pertinente;

- concluzia instanței este justificată pe actul de constatare a stării plantației, în care s-au constatat niște greșeli, care se datorează trecerii unei perioade de timp mai îndelungate din momentul săvârșirii infracțiunii.

3.1. Totodată, apel a depus și avocatul D.Cazacu, în numele părții vătămate Gh.Eșanu, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului, argumentând că sentința de achitare a acestuia este neîntemeiată și nemotivată; instanța nu a motivat de ce probele acuzării au fost respinse și nu au fost puse la baza sentinței.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015, au fost respinse ca nefondate, apelurile declarate de procuror și avocatul D.Cazacu în numele părții vătămate Gh.Eșanu, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel a statuat că prima instanță a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, și corect a ajuns la concluzia că V.Varaniță urma a fi achitat de comiterea infracțiunii imputate, deoarece învinuirea nu și-a găsit confirmare, dat fiind că, reieșind din probele administrate la urmărirea penală și cercetate în instanța de judecată, nu s-a demonstrat că pomii ar fi fost sustrași de V.Varaniță, fiindcă conform procesului - verbal de ridicare din 05.03.2014 din gospodăria ultimului, de către organul de urmărire penală au fost ridicați 6 pomi din specia pere, care aveau vârsta de 2-3 ani, însă nu s-a dovedit că acești pomi sînt de aceeași specie asemeni pomilor din livada lui Gh.Eșanu, precum că acei 359 de pomi de pere arătați în învinuire au fost sustrași, dar nu și înlocuiți din alte motive, așa după cum este indicat în actul de constatare.

La fel, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a pus la baza soluției de achitare declarațiile inculpatului și le-a apreciat critic pe cele ale martorului V.Varaniță, din motiv că se află în relații ostile cu inculpatul și declarațiile acestuia nu se confirmă prin alte probe ale cauzei prezentate întru învinuirea inculpatului.

În contextul expus, analizînd probele și apreciîndu-le prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatului, nu a fost dovedită, iar concluziile despre vinovăția persoanei de săvîrșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod penal, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța de apel nu a ținut cont și nu a apreciat totalitatea probelor ce dovedesc vinovăția lui V.Varaniță și neîntemeiat, respingînd probele acuzării, nu și-a dezvăluit această concluzie, fără a-și expune punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza deciziei de achitare;

- instanța întemeindu-și concluziile de achitare pe declarațiile inculpatului și a martorului I.Varaniță, a acordat prioritate probelor apărării în detrimentul probelor

acuzării, fără a ține cont că și martorul I.Varaniță este persoană interesată pe caz, fiind soția inculpatului și, ca urmare, declarațiile acesteia la fel ca ale martorului V.Varaniță urmau a fi apreciate critic;

- instanța a lăsat fără apreciere declarațiile părții vătămate Gh.Eșanu, prin care acesta a recunoscut pomii ce au fost depistați la domiciliul lui V.Varaniță, și că această specie de peri nu este în vânzare, și nu puteau fi procurați din piață, faptul că inculpatul intenționa să restituie prejudiciul cauzat și a încercat să se împăce cu partea vătămată, denotă că acesta a comis fapta pentru care a fost pus sub învinuire;

- partea vătămată Gh.Eșanu care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că instanța de apel neîntemeiat a respins probele acumulate în cadrul urmăririi penale și susținute de acuzare, care confirmă prezența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii de furt;

- instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe, urma ca în partea descriptivă a hotărîrii să respingă motivat fiecare probă adusă în sprijinul învinuirii, care a fost pusă la baza soluției de achitare, astfel că s-a efectuat o apreciere eronată a probelor și circumstanțelor cauzei penale;

- instanța nu a dat apreciere declarațiilor sale, prin care se deduce vinovăția inculpatului, adică scopul special de cupiditate.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit textului recursurilor, atît procurorul, cît și partea vătămată invocă drept temei de casare a deciziei instanței de apel pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Colegiul penal constată că nici unul din temeiurile la care se referă autorii recursurilor, nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Din conținutul recursurilor rezultă că, în opinia recurenților, vinovăția inculpatului V.Varaniță de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 Cod penal, a fost dovedită prin probele administrate de organul de urmărire penală, și anume prin declarațiile părții vătămate Gh.Eșanu, a martorului V.Varaniță, inclusiv prin probele scrise - actul de constatare a stării plantației de livadă cu pomi fructiferi din 10.01.2014, procesele-verbale de cercetare la fața locului din 11.01.2014, de ridicare din gospodăria lui V.Varaniță a pomilor din 05.03.2014.

Conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, instanța de fond judecînd cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat partea vătămată, martorii, precum și a examinat actele cauzei, și ținînd seama de stipulările art.27 Cod de procedură penală, a apreciat probele în conformitate cu propria convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

În recursuri recurenții critică aceleași probe, în modul cum au fost criticate în apel. La critica formulată, urmărind textul deciziei instanței de apel, rezultă că ultima a dat răspuns la fiecare motiv în parte, în special la acele probe la care fac referire atît partea vătămată, cît și procurorul în recurs, considerînd că instanțele de fond

neîntemeiat au preluat ca probă de nevinovăție declarațiile inculpatului și a martorului I.Varaniță.

Referitor la faptul dacă o asemenea situație este eroare de drept, Colegiul menționează că, în conformitate cu art.93 alin.(2) Cod de procedură penală, declarațiile inculpatului și a părții vătămate se consideră probe egale, legea nu stipulează că declarațiile părții vătămate au prioritate față de cele ale inculpatului. Instanța de judecată, avînd în vedere egalitatea părților în proces, este obligată să asigure cercetarea tuturor circumstanțelor cauzei și probele prezentate de părți în egală măsură, ca ulterior să deie o apreciere obiectivă și sub toate aspectele acestora.

Colegiul consideră că, în cauza examinată, instanțele de fond au respectat această obligație, au apreciat în mod obiectiv declarațiile inculpatului, care și-au găsit confirmarea prin alte probe, cum sînt declarațiile martorului I.Varaniță, procesul-verbal de ridicare din gospodăria lui V.Varaniță a pomilor în număr de 6, de specia peri, cu vîrsta de 2-3 ani, cu scoarță deteriorată din 05.03.2014, actul de constatare din 10.01.2014.

Declarațiile părții vătămate Gh.Eșanu, care în cadrul cercetării judecătorești a declarat că în toamna anului 2012, a observant că din livadă i-au dispărut 128 pomi și că aceștia au continuat să dispară și în primăvara anului 2013, la fel au fost cercetate și apreciate obiectiv, în raport cu alte probe ale cauzei - cu actul de constatare a stării plantației de livadă cu pomi fructiferi, prin care s-a constatat că livada a fost plantată în 2011 cu 700 de pomi dintre care 349 pomi au fost reparați; procesul-verbal de ridicare din 05.03.2014 din gospodăria martorului V.Varaniță a 6 pomi de specia pere; declarațiile martorului V.Varaniță, care a relata că a văzut o legătură de pomi, 10 din care au fost plantați în grădină, din analiza cărora s-au stabilit divergențe cu privire la perioada plantării pomilor și numărul de pomi sustrași din noiembrie 2012 pînă în martie 2013.

După cum rezultă din textul deciziei, instanța de apel a descris conținutul probelor atît ale acuzării, cît și ale apărării în modul cum aceștea au relatat informațiile cunoscute de ei referitor la circumstanțele faptei de sustragere a pomilor, și o denaturare de conținut nu este stabilită.

În sensul celor relatate, instanța de apel, fiind solidară cu concluzia primei instanțe de nevinovăție a inculpatului, a conchis că prima instanță corect nu a apreciat drept veridice declarațiile martorului V.Varaniță, pe motiv că inculpatul și martorul fiind rude, se află în relații ostile, fapt confirmat de către însuși martor și partea vătămată.

Referitor la acestea, autorii recursurilor nu aduc argumente incontestabile care ar combate concluziile instanțelor de fond, astfel Colegiul penal constată că, în această parte, nu s-a comis vreo eroare de drept.

După cum s-a reținut mai sus, o altă apreciere a probelor, făcută de instanța de judecată, decît cea care o consideră o parte în proces, nu este temei de declarare a recursului, astfel, nu poate servi bază de casare a hotărîrii pronunțate. Colegiul penal constată că instanța de apel, verificînd starea de fapt și de drept a circumstanțelor cauzei, corect a conchis că vinovăția lui V.Varaniță nu este dovedită prin probele adunate în cauză și care au fost apreciate obiectiv din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității lor de către instanțele de fond.

Totodată, Colegiul remarcă că, potrivit art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu și sub toate aspectele. În situația când versiunea inculpatului, precum că dînsul nu a sustras pomii de peri din livada părții vătămate, nu a fost combătută prin probe care să nu trezească îndoială și să dovedească cert faptul că anume dînsul ar fi sustras 359 pomi de pere, instanțele de fond întemeiat au conchis că vina acestuia în săvîrșirea infracțiunii imputate nu este dovedită.

Instanța de recurs va respinge afirmațiile recurenților că declarațiile martorului I.Varaniță, la fel urmau a fi apreciate critic, cum au fost apreciate critic și declarațiile martorului V.Varaniță, pe motiv că este soția inculpatului, deoarece instanțele au apreciat critic declarațiile acestuia din urmă nu numai din motiv că se află în grad de rudenie cu inculpatul, dar din motiv că se află în relații ostile cu acesta.

La fel, Colegiul penal va reține și prevederile art.24 alin.(3), (4) Cod de procedură penală, care statuează că părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea processual penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură. Părțile în proces își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe, ori persoane, iar instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

Astfel, se relevă că instanța de apel, respectînd principiul contradictorialității, a asigurat posibilitatea reală atît părții apărării, cît și părții acuzării să prezinte probe în susținerea învinuirii aduse lui V.Varaniță, drept de care părțile s-au folosit în procesul de judecată.

Prin urmare, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Instanța de apel, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, pe care le-a considerat neîntemeiate.

Astfel, toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile privind nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Dezacordul autorilor recursurilor cu aprecierea probelor de către instanța de apel, nu se încadrează în temeiurile de recurs, prevăzute de art.427 Cod de procedură penală.

Colegiul subliniază că, la etapa recursului ordinar, instanța de recurs nu declanșează un control asupra fondului cauzei, ci controlează doar dacă s-a aplicat corect dreptul la faptele constatate de instanța de fond ori, după caz, de instanța de apel. Acest control se efectuează numai în limita temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, în urma controlului efectuat, astfel, Colegiul penal constată că erori de drept în speța examinată nu s-au stabilit.

Reieșind din circumstanțele constatate, Colegiul conchide că instanțele de fond corect au reținut în acest sens prevederile art.8 Cod de procedură penală, în aspectul că o hotărîre de condamnare se adoptă numai în condiția în care vinovăția inculpatului în

săvârșirea infracțiunii a fost confirmată printr-un ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată. O sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri. Colegiul reține că ambele instanțe de judecată au ținut seama de aceste prevederi legale, precum și de principiul că toate îndoielile apărute și care nu pot fi înlăturate, se tratează în favoarea inculpatului și au adoptat soluții întemeiate, care corespund prevederilor art.394 alin.(3) pct.1) Cod de procedură penală.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de procuror și partea vătămată Gh.Eșanu, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1) - (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Scutelnic Cătălin și a părții vătămate Eșanu Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui Varaniță Veaceslav, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 13 aprilie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu